

TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG ENGEDFMÉVEL.

(25.)

Költ *Bétsben*, Böjt - más - Havának
(Mártziurnak) 28-dik napján, 1794-dik
Efstendőben.

Hadi Környüállások.

A' közelébb múltt Vasárnapi Istentisztelet után tette - le a' hitet, Tsászár ő Felsége előtt *Saxen - Tescheni Albert* Hertzeg, mint a' Német-Birodalom' Seregjének vezérlésére rendeltt Fő Kormányozó Generális.

A' Német - Birodalom' Seregje eránt, így ír egy Német Levél, melly Mártzius' 20-dikán költ *Hanauból*: — „Úgy látszik a' *Regensburgi* Tudósításokból, hogy Tsászár ő Felsége, egy tulajdonképpenváló

F f

Német-Birodalmi Sereget akár ki-állíttatni a' *Felső-Rajnai* mellyékekre. Sokan nyilatkoztatták ebbéli kívánságjokat, a' Német-Birodalom' Fő-Rendjei között; és mivel már most minden nehézségek el-hárítottak: reményli Tsáfzár ő Felsege, hogy a' Birodalom-Rendjei között senki se fog hátrálni, a' reá eső Katonáknak ki-állításában. Az *Ausriai* Követ tett is már jelentést ez eránt némelly Követeknél (a' kik t. i. *Regensburgban* vagynak a' Német-Birodalmi Rendek' részéről, 's Gyűléseket szoktak ottan tartani), 's olly parantolatot vett B. *Hügel*, hogy ne tsak közönségessé tegye ezen jelentést; hanem nyilván értésekre is adja különösen az ollyatén *Udvarok'* Követjeiknek, a' mellyek eddig pénzt adtak Katonák helyett: hogy már a' pénz el nem fog többé katona-váltságúl vevődni, hanem ők is legényeket állítsanak. Míg öfzve - gyülekezhetnének az ekképpen ki-állítandó Katonaságok: addig nem fog semmi változás történni, a' *Felső-Rajnai* részeken álló Tsáfz. Kir. Seregre nézve. — Így folytatja továbbá írását a' *Hannai Levél*: — „A' *Prussziai* Király' Rajnai Seregének, a' Német-Birodalomtól kívántt táplálására nézve, minémű akaratlally legyének a' Rendek: még most nem lehet tudni, mivel igen kevesen nyilatkoztatták még ki magokat az eránt, szokott móddal. A' *Braunschweigi* Követ írt ezen

dologban, a' *Hannoverai* titkos Minisztériumhoz; de olly feleletet vett, hogy igen nyomos lévén a' tárgy, nem szólhat addig hozzá a' *Hannoverai* Minisztérium, míg *Londonból* nem vész útasítást, melly eránt írt is már a' *F. Nagy-Britanniai* Királyhoz. *Berlinből* más írás is küldetett még ebben a' dologban a' *Hannoverai* Minisztériumhoz. "

Mannheimből, Mártzius' 18-dikán. — „Olly hír terjedt vala a' *Frantziák* felől, hogy villza - vonnyák magokat; de én bizonyosan írhatom felöllök, hogy mind ez ideig előbbeni tanyájokon vagynak a' *Spejer-patakja* megett, sőt a' múltt *Vasárnap* ismét meg-lepték *Hochdorfot*, *Meckenheimot*, *Fuszgenheimot*, 's a' t., és kivált az előfzör nevezett helységben fel-gyúladtt baromi módra rendetlenkedtek. — *Breisgauba* ment innen *Kospoth* Generális, 's helyette Generális *Hotze* vette-átal az itt fekvő *Ts. Kir. Katonaság'* kormányozását. — A' *Strafsburgi* Tehetősöktől, megént 12 millió liver hadi adót kíván kész pénzül a' *Fran. Nemzet-Gyűlése*. "

A' *Német-Birodalomnak Sváb Kerületéből*, Mártziusnak 18-dikán. — „Nem gondoltuk eleinten, hogy olly sokan ajánlják magokat *Hazájok* mellett való fegyverfogásra, mint a' mennyin valósággal tselékelzik ezt mostan. "

Frankfurtból, Mártzius' 12-dikén. — „Az *Elő - Auszriai* (*Vorderösterreichi*)

Lakosok nem köteleztetnek arra, hogy költsön - pénzt adjanak a' had - folytatásra, mint más örökös Német Tartományok-béliek: mivel ők magoktól is sokképpen meg-mutatták már hazafiságokat, e' folyó had' terheinek könnyebbítésében. — *Breis-gauban* sok olyan fizekerek állítottak már meg, 's még most tartóztatódnak-le, melyek a' Frantziák' számára el-adni való jó-fizágokat akartak vinni. “

„A' most egyesülve lévő *Palatinátusi*, és *Baváriai* Tartományok' óltalmazására ügyelő Kormányfőék meg - hirdettette a' Lakosoknak, hogy igyekezzenek puskákba való kovákat (tüz - köveket) szerezni; salétromot gyűjteni; 's puskaapor - tsináló malmokat fel-állítani. “

Koburg Hertzeg' Armádiájánál Fő Hadi Bíztoossá nevezetett, *Karinthiának* Kapitánya Gróf *O' Donel*, és ezen hivatalra fel is esküdt a' Ts. Kir. Felség előtt Mártz. 23-dikán, az Isteni-tisztelet előtt.

Brüsszelből, Mártzius' 16-dikán. — „Az újjonnan szedett Fran. Batalionokból, naponként szökdösnek még most is által, a' mi Armádiánkhoz, tiz 's tizenkét főből álló csoportok. — Angliai zsóldra fel-vett feles számú *Haffzus* Katonaság marsirozott ma itt által, mellyet hólnap, és hólnap-után más *Haffzus* és *Hannoverán*. tsapatok is fognak követni. “

Londónból, Mártziusnak 11-dikén. — „*Guernsey* Szigetünktől el-indulván egy oda való hajó, prédájává lett *l'Insurgente* nevű Fran. Fregátnak; hanem ugyan az nap estve, *Hebe* nevű Anglus Fregát ismét vissza-nyerte azt. A' rajta lévő Emberek beszélik, hogy *Cherburg*, és *Brest* tengeri Fran. Városok között — melyek közzül amaz, *Normandiában*; ez pedig *Kis-Britanniának* alsó részében fekszik — 9 Fran. Fregátok kerengenek, és naponként ragadoznak. — *Spanyol-Ország*nak *Biscaya* Tartománya körül pedig; 6 első nagyságú, és még több közép-szerű Fr. hajók mutogatják magokat. — *Brestnél* lévő hajós Seregjek a' Frantziáknak, mely 36 első nagyságú hajókat foglal magában, tsak jó szelet vár: mindjárt tengerre kél. — A' mi papiros-pénzünk' betse, egynehány napoktól fogva megént fellyebb kezdett jóval is menni. “

Az Angliai Ország - Gyűlés' Második, Táblájánál azt sürgette Mártz. 6-dikán, a Minisferiummal ellenkező Felekezet, hogy bontson fel ő *Nagy-Britanniai* Felsége minden szövetségeket, melyeket, az új Frantziák ellen egyesültt Hatalmasságokkal kötött: de az említett Felekezet, nem kaphatott többet maga részére 28 voksnál; ellene mondottak pedig 138-an.

Svédzia, és *Dánia*, igen szorossan öfzve-szövetkeztek egymással, a' végett,

hogy valamint eddig: úgy továbbra is ne kényteleníttessenek magokat belé elegyíteni a' Frantzia Hadba.

Mediolánumból, Mártz. 12-dikén. — „Két Tábor lesz *Lombardiában* (*Felső-Olasz-Országban*), az egyik *Alexandriától* fogva *Aqui* nevű Erösségig; a' másik, *Placentzia* Városától fogva *Bononiáig*. — Az első Sereg-osztályt, ezen hónapnak 20-dikára várják *Cremonába*.“

Livornóból, Mártziusnak 16-dikán. — „Egy Anglus hajó azt a' hírt hozta, hogy *Provanfsz* (*Provence*) Fran. Tartományból egy hajó érkezett segítséggel, *Korfszika-Szigetének Calvi* nevű Városához, a' melly még eddig *Bastiával* együtt a' Republik. Frantziák' hatalmokban vagyon.“

Párisból, Mártziusnak 10-dikén. — „*Dünkirche*nből olly tudósítást vettünk, hogy az oda - való ki-kötő helybe ismét gabonával terheltt hajónk érkezett - vissza egy neutrális Tartományból. *Breard* nevű Tagja a' Nemzet-Gyűlésének azt javasolta, hogy az effele tudósítások ne tétessenek ezentúl közönségesekké: mert azok által, úgymond, még annyi fegyvert adunk Ellensegeinknek kezeikbe. Reá állott a' Gyűlés, *Breard* Izavára.“

A Párisiak között lett egész meghasonltsról, 's az azt követett véres veszteségekről való közönséges beszéllgetésekre, nemetly felő tudósítások szolgáltattak

alkalmatosságot. — Annyit, hogy koránt sem egygy értelem, és egy szív uralkodott még Mártzius' elein is *Párisban*, sőt hogy az egymás ellen való gyanakodások, és bizodalmatlanságok, még a' magokat úgynevező *Pátrioták* között is nagy mértékre nevekedtenek; nyilván mutatják *Hebertnek* következő szavai is, mellyeket ő Mártz. 4-dikén szóllott a' Kordeliérekhez:

„Tsikorgatni fogjátok a' bosszankodás miatt fogaitokat: ha meg-értitek azon *Faktzió*nak (pártos felekezetnek) szándékjait, melly össze esküdt a' Republikánusok ellen. Éppen az, ez a' *Faktzió*, a' melly *Brissót*nak vétkes tzimborássait, azokat a' (most fogva ülő) 61 rajalista vóltt Tagjait a' Nemzet-Gyűlésének, meg akarja szabadítani: kiknek valamint hogy azon egy bűnök vólt: úgy szükség mindnyájoknak is gilljotin által végezni életüket. Mire való dolog vólna tehát; ki akarni ragadni őket érdemlett büntetések alól? — *Sabót* (*Chabot*) *Kaputzinus*, ez az erkölstelen ember, nagy summákat kapott azért, hogy adja el Hazáját a' Pénz-váltóknak. Meg ijedt ő mindjárt akkor, midőn ki mufráltatott a' Jákobinusok közzül; ment a' Köz-bátórságra ügyelő Deputátzióhoz, 's tettette mintha valami nagy dolgokat akarna fel-fedezni: de meg esmértetett gaz embernek lenni, 's árestomba tétetett. Ez, igen világos dolog vólt, 's még is, hát miért nints már ar-

ról most szó? Miért meg nem ítéltetett ő eddig? — Hát *Fabre d'Églantines* ez a tetétől fogva talpig gonosz ember miért nem vette még el, utalatos tselekedetei által érdemlett büntetését? Meg mondom én néktek *Miért?* Azért, mert *Amar* Uram az, a' ki igyekezik a' Törvény metiző-vasától meg-menteni a' 61 bűnösöknek nyakait. De ha 61 bűnösök, és a' velük egyet értők, a' kik egy *Vesfjermannt*, ezt a' fertelmes tselekedetékkel rakva lévő tsuda-állatot, Élzaki Sereg' Vezérjévé; *Carnotot* pedig, a' ki egy a' leg-gonoszabb Foillánsok közzül, Had-Ministerré akarják nevezni 's a' t. ha, ezek az emberek büntetetlen maradnak: avagy kételkedhettek e' még többé felölle, hogy vagyon egy olyan Faktzió, melly semmivé akarja tenni a' Nép jussait? Jól van: mik hát az eszközök, mellyek által meg szabadíthatjuk magunkat attól a' Faktziótól? Insurrektzió? Igen is Insurrektzió. És a' Kordeliérek nem lesznek utólsók, egy olly jel' adásban, melly halálos tsapást eszközöllyön az Előnyomni akaróknak. (Közönséges örvendezés követte *Hebertnek* ezen szavait) *Vincent* nevű Tagja a' Klubnak azt jegyzette meg, hogy ő az alatt, mig tartott *Hebert'* beszédje, és annak végződésével sok ábrázat-változásokat vett észre."

Második próbája telik a' *Párisiak'* egyet nem értésének *Barrere'* panaszából

is, melyet illy ki-fejezésekkel terjesztett ő Mártz. 3-ikán a' Nemzet-Gyűlése eleibe: „Abban a' szempillantásban, úgymond, melyben foganatos rendelkezések tételnek az eleség eránt: sok hamis híreket szórnak ki az eleségbéli szükség felől a' rossz indulattal íratott Újságok. — Abban a' szempillantásban, midőn ti, számtalan fegyverek' készíttetésében foglalatostok: pártütés indíttatik a' ti műhelyeitekben; abban a' szempillantásban, melyben ti egy rettentő fegyveres erőt állítotok ki: rágalmaztatnak annak leg-jobb Kormányozói; abban a' szempillantásban, melyben ti, minden lehetséges eszközök által igyekeztek meg-erössíteni a' neutrális Hatalmasságokkal, és Frigyesekkel való jó egygyességünket: meg-árestáltatják azoknak Ágenseiket a' Revolut. Deputátziók, mint ez tegnapelőtt történe a' *Málthai* Ágensel; tegnap pedig a' *Genevaival*. (Itt félbe - szakasztatott *Barrere'* beszéde, az egész Gyülekezetnek közönséges bollazkodása által.) — — Szükséges — *így folytatta beszédét* — tudtára adni mindennek, hogy a' külső Hatalmasságok' Ágenseik, akár - mitsodás erköltsökkal birjanak azok, egyébaránt a' Népek' jussának óltalma alatt vagynak.“ — *Barrere'* fel-tétele szerént, törvénnyé tette a' Gyűlés, hogy ha panassza van valakinek a' külső Hatalmasságok' Küldöttjeik ellen:

azt, a' Közjóra ügyelő Nemzet - Gyűlési Deputátzió eleibe kell terjesztetni, mellynek egyedül lessz jussa, ítéletet hozni arról.

Párisból, Mártziusnak 11-dikén. —
„A' Revolut. Törvénytörvényház mellett lévő Közöns. Vádoló Prókátor arról tudósította személtyesen a' Nemzet - Gyűlését, hogy némelly Pártosok adták - öszve magokat, olly szándékkal, hogy ki-pusztítsák a' N. Gyűlést; és majd egy, majd más útszában rággatnak - fel veszedelmes írásokat: de reményli, úgymond, hogy minden órán nyomokba akad az öszve-esküdt tsoport' fejeinek.“

Elegyes Tudósítások.

Konstántzinápolyból, Januáriusnak 10-dikén. — „Közönségesen beszélik itt, hogy a' Frantzia Respublika' Bíztoza *Des-corches* Úr, még ezen a' héten abba a' palotába költözik, mellyben a' Frantzia Követek laktak ennek-előtte; és hogy a' jövő héten, tzeremoniás audientziára fog menni a' Nagy-Vezérhez.“

Romából, Mártziusnak 14-dikén. —
„Azon Státus-Tanáts után, melly Február. 26-dik napján tartatott itten, rendkívülvaló Követül küldetett *Mediolánumba Galeppi* Pap Úr, a' ki Auditorságot viselt *Garampi* Kárdinális mellett, midőn ez *Bétsi* Nun-tzius vólt. — A' múltt Vasárnap érkezett ide az Ángliai Király' hatodik Fia *August*

Fridrik, a' ki már esztendővel ez előtt is mulatott vala *Olasz-Országban*, 's meg is házasodott, Feleségül vévén magának *Murray Augusta* nevezetű Angliai, de hasonlóképpen *Olasz-Országban* tartózkodott Kis-Affzonyt. Úgy hallatik, hogy jöllehet Angliában is meg- esküdt újra a' Királyi Hertzeg *Murray Augustával*, és Gyermeké is vagyon tölle: még is az Angliai Papi Szék által fel-bontatott vólna, egy Diétai végzésnek ereje lizerént, a' házasság. “

Nemes Példa.

A' *Dánus* Királyi Palotának égésekor *Eberlin* Kapitány, és *Hundepad* Kalmár, annyi időt töltöttek, a' vezedelemben forgott személtéknek, és drágaságoknak szabadtatásában, hogy a' midőn magok le- akartak vólna jöni a' lángok közzül: nem találtak többé ép gráditst. Fogták tehát magokat, 's az úgy-nevezett Nemesek' Szálája-béli vastag selyem firhangokat az ablak' mellyékére kötötték, 's azokon ereszkedtek-le a' palota' folyosójára, jöllehet nem minden sérelem nélkül. Ott, halálfiainak gondolta már őket lenni, a' tűz körül töprenkedett sokaság; a' midőn egy hajós Legény maga ki-vállalkozott, 's felmászott egy vastag kötélén a' folyosóra, és a' fenn-nevezett Urak közzül egyyiket jobb karja alá, a' másikat ruhájánál fogva

a' szájába vette; bal kezével pedig fzeren-
tsésen le-ereizkedett harmad magával a'
kötélen.

Magyar Ország.

Rosnyóról, Mártziusnak 12-dikén. —

„Néhai nagy nevű Gróf *Koháry István* szájából származtanak, életének estvéjén, ezen tanúsággal tellyes igék: *Királyomhoz hlv voltam tellyes életemben, 's Hazámat állandóúl szerettem. —* Szemem előtt tartja Meltóságos Gróf *Koháry Ferentz* is, néhai drága emlékezetű Bátyjának ezen szavait, 's tellyesíti vóltaképpen. Nem elégedett-meg ugyan is ezen iffjú, de már is érdemes Gróf, tsupán Ns *Hont-Vármegyében —* mellynek Fő-Ispányi Székét örökség fzerént bírja — adni példáját, Királya-hoz, és Hazájához viseltető indúlatjának az által, hogy maga leg-először vetett fundamen-
tomot hat száz forintokkal, azon öszve-
gyűltt summának, mellyből ajándék fel-
pénz ösztogattatott, a' katonaságra vállal-
kozott Legényeknek; hanem Ns *Gömör-Vármegyében* fekvő *Baloghi* és *Murányi* Uradalmaiban is 40 válogatott Legényeket fzedetett-fel hadi szolgálatra, 's azokat, mint fzeimeimmel láttam, által is tétette fzekereken *Kassára. —* Ezen negyven Legényeknek öszve-fszerzésében, említést érdemlő buzgósággal szorgalmatoskodtanak a' Gróf Ur' Tisztjei. “

Nagy-Szombatban, Mél. Szabó András
 Püspök Úrnál Kültsári és Szakátsi szolgálatot
 viselő két született Magyar Fiak, olly erő-
 ben érezik Istenekhez, Királlyokhoz, és
 Hazájokhoz tartozott kötelességjeket, hogy
 kélizek voltak, kevés értékjekhez képest,
 ők is öt öt forintokból álló hadi áldozatot
 tenni, olly nemes ajánlással, hogy ismét
 annyit fognak adni, e' most folyó elzten-
 dőben Sz. Mihály nap' tájján; és valamíg
 tartánd a' Fran. had: készek ugyan azt
 tselekedni elztendőnként, az az, Sz. Józef
 nap, és Sz. Mihály nap tájján, mind a' két-
 fzer öt öt forintokat szakasztani - külön a'
 magok béréből, 's fel-küldeni azokat két
 ízben a' hadi kints - tárba; melly ajánlást,
 a' már bé - nyújtott ajándékkal együtt,
 atyai szívvel fogadott kegyes Fejedelmünk."

Debretzen Városa, 20 ezer forintot
 adott hadi segítségül.

Magyar-Országról, Mártziusnak 20-
dikán. — „A' múltt Februárius' 28-dik
napján költt, és S betűvel jegyzett Magyar
Hírmondónak második lapján, a' 16-dik
 Decembertől fogva 17-dik Januáriusig el-
 esett Vitézek' neveik között olvastatik,
Gyulai Reg. béli Főhadnagy Nechivák is. —
 Én, a' ki magam is jól tudom, mennyire
 igyekeznek minden tekintetben jól írni a'
Magyar-Hírmondó' Ki-adói; ha egyéb
 indító okom nem lett volna is, eránttok

való kötelességemnél: még se múlattam volna el értékekre adni, hogy a' *Nechivák* név alatt ki-hírdetett néhai érdemes Tiszt Úrnak valóságos neve volt: *Nehiba*. — Vette származását, Ns *Pest-Vármegyének* Érseki Városából *Kalotsáról*, szegény, de betsületes Szüléktől. Köz-Legénységből, érdemei által lépett Fő-Hadnagyságra; 's Fő-Hadnagyságából érdemesen szállott, Hazájáért 's Királyaért sírba. “

(Német Tudósításban résszerént ki-jöttek, résszerént most is jönnek az arany, és ezüst érdem-pénzt nyertt Magyar lovas és gyalog Vitézeknek neveik; de megvallyuk, hogy nem merjük az említett tudósításokból ki-írni: mert felette hibásan jegyeztettek ott fel. Várjuk tehát azoknak helyes közlését, melyet örömet bé-iktatunk *Hirmondónkba*.)

B é t s.

Nádor-Ispány ő Királyi Fő-Hertzege tegnap-előtt érkezett ide, *Budáról*; tegnap pedig *Károly* Fő-Hertzeg *Brüsszelből*.

Albert Hertzeg nem sokára el-indul innen, a' már nagy részént együtt lévő, és még 30 's 40 ezer között lévő számú Néppel szaporodándó Német-Birodalmi Seregnek kormányozására.

Kristina Fő-Hertzeg-Alfzony is elmegy *Bétből* a' Férjével, 's *Bonn* Városában fog tartózkodni. — Induló felben

van az itt múltatott *Kolóniai* Elektor, *Maximilián* Fő-Hertzeg is.

Ma jelennek - meg ő Felsége előtt, *Pest* Városa' Deputátusai, olly alázatos kérésekkel: hogy az *Universitás* ne vitessen *Pestről Esztergomba*.

Egy *Sulzter* (*Varga*), idejére nézve mintegy 35 esztendős, állíttatott - ki ma itten, délelőtti tiz órakor széken - pöltzra. A' mellyén függő táblán ezen szók olvas-tattak: *Wegen Verführung zum Unglauben*. (A' hitetlenségre való tsábításért.)

Az itt múltató *Lengyel*, *Ánglus*, és *Frantzia* ifjú *Gavallérok*, némelly ide-valókkal együtt, magok mulattságos gyakorlása, és más *Uraságoknak* is böjti mulattatása végett, minden *Kedden*, és *Szombaton* futásbéli viadalt szoktak játszani, a' *Práter* nevezetű szornszéd erdőben. Könnyű futó ruhában fel-öltözve, ki-állanak a' sikra. 's két tsoportra oszolnak. Minden tsoportnak vagynak zászlói. Kezdik a' viadalt a' tsoportok' Vezérjeik, melly abból áll: hogy futásnak erednek, 's igye-keznek egymást el - érni, 's el - fogni. — Utánnok, a' tsoportokbéliek törekednek egymás ellen. Ha valamellyiket közel látják lenni a' részen lévők az el-fogattatáshoz: segí-teni kívánnak rajta, üzőbe vévén annak ker-getőit. A' ki futót fog, vissza-ereszti azt; hanem egy zászlót nyer érte. A' Játék

addig tart, míg eggyik Fél el nem nyeri a' másik' zászlóit. Eggy Ánglus, és egy Lengyel Gavallér, igen jól tudnak futni, 's az Úzók előtt majd erre, majd amarra tsapni, vagy tsavargani. Ezen Játéknak mindenkor sok Nézői vagynak. Maga Tsarizárné ő Felsége, *Maximilián* Fő-Hertzeg, 's *Kristina* Fő-Hertzeg-Alfzony is voltak már ki, annak szemlélésére.

H í r a d á s.

Magokat mindennap jelentő Előfizetőknek meg-nyugtatasára, szükségesnek itéltük jelenteni, hogy már egyszer tett ígéretünk szerént, Júniusig első Köttete *Urániánknak* tsalhatatlanúl fog ki-adódni, mivel mindenek úgy készítették, hogy szavunknak meg-állhassunk. — Ezen fellyül, sok tévelyedések, mellyek a' levelezésekben történtenek, kényszerítenek, hogy a' tzímet, melly alatt Levelezőink írni kéretnek; itt szóról szóra ki-tegyük: *Az Úrnak, Kilián Könyváros Úrnak, Pestre;* és belől, a' levél' elejére: *Uránia felől.*

Az Uránia' Ki-adói.

